

Llengües que corren

“Quan es mor, o permet pacíficament que l’assassinem, no molesta al trànsit ni a ningú: aquesta deu ser la idea, al País Valencià, d’alguns alcaldes –altres no– i d’alguns presidents. Que la llengua no córrega, que es quede quieta, i ja li portarem flors al cementeri.”

És bonic veure una llengua que corre pels carrers i les places. Quan la llengua és una flama, i la porten adolescents, joves, criatures, o alguna persona més gran, gent que saben que portant la torxa encesa porten alguna cosa bellament simbòlica. És bonic i, aquests dies al País Valencià, és una cursa de mil quilòmetres com un acte de fe i una esperança posada en els braços i les cames. En aquest país on, com deia aquell filòsof basc de Salamanca, som tan infantils i ens agrada tant l’estètica, també hem après alguna cosa dels altres, dels bascos per exemple: que cal eixir al carrer a mostrar que les coses no són com haurien de ser, que res no és encara normal, que el futur està potser ple d’esperança, però el present està ple de trampes. Dic “aquest país”, i no sé molt bé en quin país pensar: no sé si en tota la terra dels Països Catalans és igual de just el meu recel. Tinc la sensació que en gran part de Catalunya han fet ja un bon tros del camí cap a la condició de poble normal: allà on la llengua pròpia no és un problema sinó un instrument de vida i de treball. Podria ser: quan passe per llocs com Girona, Olot o Balaguer, jo tinc la sensació que sí. Ells diuen que no, que encara és tot molt fràgil, però jo tinc la impressió que no, que a una extensa part de Catalunya ja la condició de país normal comença a ser irreversible. I si ho és ja en gran part, potser ho serà també en l’altra part de la societat i el territori on encara no ho és. Només “potser”. Si he de dir la veritat, no sé, a hores d’ara, cap a on corren les llengües, per exemple, a les vores dels rius Besòs i Llobregat. A pesar que tots els xiquets i adolescents, correctament immersos, saben nadar passablement en català. Tinc la impressió que, o les dignes institucions i autoritats fan alguna cosa més, i més seriosa, o algun dia es demostrarà que les immersions en la piscina escolar no han alterat el curs de les aigües. I el curs natural de l’aigua és anar cap a la mar, que és l’espanyol, i allà va la llengua nostra *a se acabar e consumir* si no correm i ens espavilem molt més encara. Gastant diners en la revolució comercial, per exemple, en premsa de quiosc, rètols, ràdios, discoteques, revistes del cor, i algunes coses així. Gastant molts diners

i molta convicció. Mentrestant, al congrés del PP de Catalunya, si la veu de la tele no m’enganyava, els discursos importants es feien en castellà. Deu ser això, el nou catalanisme. I el nou president es dirigia a l’enviat de Madrid per demanar-li que li portés a José Mari l’adhesió personal i al seu projecte. Almenys no enganyen ningú.

A València tampoc ens volen enganyar. Sembla que sí, però no. Han proposat en el text de la ponència un “nou valencianisme”, que deu ser el complement del “compromís del centre”, han omplert paper amb l’amor a la terra, la història, el futur que ja anem fent, la comunitat i la llengua. I han fet tots els discursos, tots, en castellà. Més fins i tot que als congressos del PSPV-PSOE, on només parlen en castellà *quasi* tots. Quan ells feien els seus discursos, a Poble i en quatre punts de l’extrem sud del País Valencià, començava a córrer la llengua. Per estètica, si més no: ells, amb els seus congressos, representen la part més lletja del país, nosaltres, amb la flama que corre pels camins, som la part més bonica. I sobretot per una certa dignitat moral: uns representen la continuació de la injustícia històrica, de la violència que ha estat, i és, practicada contra tot un país i una llengua. Uns altres corren cap a una idea de llibertat, de tolerància i de respecte. I cadascú, segon qui és i com és, així ho entén. Hi ha governs que boicotegen aquest mateix setmanari, que volen ofegar les editorials en la llengua del país, que ens consideren, tots plegats, com un enemic o una molèstia a destruir. Hi ha alcaldes –a Alacant n’hi ha un– que volen prohibir el pas de la flama de la llengua pels carrers de la ciutat: molesta al trànsit, diuen. La llengua, quan corre, molesta. Quan es mor, o es permet pacíficament que l’assassinem, no molesta al trànsit ni a ningú: aquesta deu ser la idea, al País Valencià, d’alguns alcaldes –altres no– i d’alguns presidents. Que la llengua no córrega, sobretot que no es mostre per places i carrers, que es quede quieta, i ja l’evocarem en algun discurs i li portarem flors al cementeri. A pesar d’ells i de tot, corre. No sabem cap a on, però enguany corre més que l’any passat. I l’any que ve correrà més que enguany. I al final, ja veurem si guanya la vida, la llibertat i la bellesa, o si guanyen els enterramorts.